

• FØROYA • SOCIAL-DEMOKRAT

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BRÓÐURSKAPUR

Nr. 24.

Lýsingarprisur fyri þetta bladd: 30 øyr. á forsiðuni, 20 øyr. á 3. og 4. síðu. Við stórra lýsingum læst avsláttur í prísnum.

Tírsdag hin 16. juni 1931.

Kostar kr. 1,50 fjórðingsárið + Porto. Bláðið verður bílagt á posthúsinum, brævasvarstodum og skrivstovum. Telf. 143.

5. árg.

Tandlæge BREND
træffes 11-5. Telf. 114.

E. Húsgarð
og
báðir búnaðarskúlarirnir.

Næstformaður Føroya búnaðarfelags, harra E. Húsgarð, brestur sær í seinasta »Tingakrossi« — og spælur hin sakleysi.

Eg kenni ikki meg skyldugan til at handfara tann tálftin av grein harra Húsgarðs, ið sipar til tað, ið framkomið er her í blaðnum undir merkinum »L. | S.« Tann tálftin vil eg lata »L. | S.« sjávan greiða. Men til oddagreinina, ið eg skrivaði í hesum blaði nr. 22:

Nevnda blaðgrein er skrivað soleiðis, at hon í øllum fornum og í hvorum einasta orði er í samburði við stóðu javnaðarmanna á tingi til ymisk búnaðarmál, harímillum eisini búnaðarskúlamálið. At hon er bygd á røttum rættvísnum grundarlagi, vil harra Húsgarð kunna finna við at blaði í Løgtingstíðindinum frá 1919 og til dags.

Men at tað ikki smakkar harra Húsgarð og øðrum »Samfelagsmonnum«, at tað verður sagt — sagt sum er — at umboðsmanna meirilutin á aðalfundi búnaðarfelagsins umboði minnilutin av felagslimum, tað er lætt at fata. Men tað verður líka rætt kortini, og hartil kemur tað, eg nevndi í grein míni, at hin størsti flokkurin av føroyskum jarðbrúkarum eru uttanfelags. So státt er samtyktin, ið gjord var á aðalfundi »Føroya búnaðarfelags« um búnaðarskúla, eingin almenn askoðan frá sakkunnleikanum. Hetta má harra E. Húsgarð víta og svolgja, so illa tað enn smakkar.

Harra E. Húsgarð líkasum kvokkur, tá ið hann hoyrir, at talan er um 2 búnaðarskúlar í Føroyum. Veit harra Húsgarð ikki, hvat hann ger ella hevur gjørt, hvussu er hetta vorið? Høvir hann barst bæði í »Tingakrossi« og úti um bygdir og ikki víta, hvat tað er hann hevur fingist við? Ikki er logið, at hann gapar og setur brýr, um so er.

Já, harra E. Húsgarð, ta nátt ið meirilutin av umboðsmönnum »Føroya búnaðarfelags« á aðalfundi samtykti uppskotið frá tygum um búnaðarskúla, um stað, um kennarar, um skipanina o. a., tá var alt í einum avgjort, at her skulu vera tveir búnaðarskúlar, annar, ið framdur

Socialdemokratiets Jubilæums-Kongres.

Statsministeren aabnede Kongressen,
der varede i 4 Dage.

En smuk Tale af J. H. Rubeksen.

Det danske Socialdemokrati's Kongres indlededes den 7. Juni med et stort Møde i Sondermarken.

Blandt Gæsterne fra Udlandet saas: *Wanderfelde, Westphal og Vliegen*, Holland, *Karl Wiik*, Finland, *Albin Hansson*, *Gustav Möller* og *Wallin*, Sverige. Endvidere var mødt *Red. Saxe* fra Bruxelles og »SOCIAL-DEMOKRATEN«s gamle Redaktør — fra Amerika — *Ludwig* og *Hustru*.

Statsminister Stauning holdt Aabningstalen og bød Kongressens Gæster og Delegerede Velkommen. I sin store Tale skildrede Statsministeren Socialdemokratiets Fremgang i de forløbne 60 Aar siden Partiets Start og udtalte i denne Forbindelse bl. a.:

»Vi fejrer vort Partis 60 Aars Jubilæum. Vi ser tilbage over 60 Aar, i hvilke Konservatismen blev besejret og det en Gang saa store og stærke Venstre er mere end halveret.

Den internationale socialistiske Bevægelse har gaaet sin Sejersgang, og det socialdemokratiske Parti i Danmark er nu forende i det politiske Liv. I de sidste fire Aar — siden sidste Kongres — er Partiets Organisationer vokset med ca. 27,000 Medlemmer, og ved sidste Folketingsvalg havde vi en Vækst paa 100,000 Stemmer og naaede til 42 pCt. af Vælgerhæren.

Det foragtede, forfulgte Socialistparti, hvis Førere kastedes i Fængsel og fordreves fra Landet, er vokset og blevet det store Folkeparti med Tilslutningbaade fra Land og By. Dette lille Parti, der grundlagdes i 1871 er nu for tredje Gang Regeringsparti, og det er Parti-

ets Vilje, at vi vil bevare og udvide den Magtstilling, Partiet har erhvervet sig ved Arbejderklassens Sammenhold. Med den lige og almindelige Valgrets Vaaben i Haand vil vi fortsætte Demokratiseringen, og vi vil igennem den naa frem til Løsning af Fremtidens store Samfundsopgaver.

Kongressen, der behandlede mange betydelige Spørgsmaal, er den største, der har været afholdt i Danmark. Forhandlingerne sluttede først Onsdag Eftermiddag efter at have været det meste af 4 Dage.

Paa Kongressens sidste Dag holdt vor Repræsentant J. H. Rubeksen følgende Tale:

»Erede Forsamling, Socialdemokratiets Kongres!

Fra Partifæller paa Færoerne overbringer jeg herved Kongressen en hjertelig Hilsen og Lykønskning i Anledning af det danske Socialdemokrati's 60 Aars Bestaaen, der fejres i Forbindelse med nærværende store Kongres.

Vi hilser det store Socialdemokrati, der i smaa og trænge Kaar slog Rodder hernede for 60 Aar siden. Dets Vækst og Fremgang er et tydeligt Bevis for at Retfærdigheden sejrer. Sliderens Flok kan trostligt se Fremtiden imøde, den Fremtid, hvor Uretten er bortvejet og Slideren har opnaa sin fulde Menneskerettighed, den Tid da Retfærdigheden har vundet sin store Sejr: *Socialismens Genneførelse*.

I de smaa Forhold hjemme paa vore Øer er ogsaa dette faglige- og politiske Kulturarbejde begyndt.

Paa det politiske Omraade

kan det understreges, at vi ved sidste Lagtingsvalg fik 2 Repræsentanter ind i Lagtinget, der har fremsat Forslag om vidtgaaende Reformen paa Landbrugets Omraade. Disse Forslag har ikke vundet Ørenlyd hos de andre Partier, der for det meste tolererer gamle midtaldrelige Bestemmelser, der findes i endnu gældende færøske Jordlove. For Tiden er Jordspørgsmaalet henvist til en af Ministeriet og Lagtinget nedsat Kommission, og med en vis Spænding afventer vi Kommissionens Resultater. Ogsaa paa andre Omraader har vort Parti i Lagtinget vidst at gøre en Indsats for mere tidssvarende Bestemmelser i forskellige Forhold.

Paa det faglige Omraade finder jeg Anledning til at nævne at thorshavnske Arbejdere ved de sidste Forhandlinger om Overenskomst har vundet en betydelig kulturel Sejr ved Genneførelsen af 8-Timers-Dagen. Det kan være at enkelte endnu ikke forstaaer Betydningen af dette kulturelle Fremskridt, men Tiden vil vise dem og Samfundet, hvor meget der vundet, baade for den enkelte — og Samfundet.

Herved en Hilsen fra det færøske Socialdemokrati og færøske Arbejderorganisationer. Til Lykke med Dagene og de opnaaede Resultater. Lykke til i Fremtiden at fore de socialdemokratiske Ideer til den Sejr, der kan skabe et retfærdigt Samfund.

Talen hilstes med Begejstring, og Kongressens Dirigent, Folketingets Formand *H. P. Hansen*, takkede Rubeksen for den smukke Hilsen.

Fyri at harra Húsgarð betur skal kunna fata tað, ið skrivað var her í blaðnum, og sum hann hevur fingið so illi av, latið eg hesar reglur endurprenta her, so hann kann lesa tær einaferð enn:

»1) Lagtinget har 2 Gange vedtaget, at Landbrugsskolen oprettes i Høivig.

2) Det færøske Landbrugsudvalg har faaet det Hverv overdraget fra Lagtinget at fremme Sagen.

3) Ved Landboforeningens Vedtagelse er det fastslaaet, at der er Tale om 2 Landbrugsskoler, nemlig den, der er under Opsejling og beror hos det færøske Landbrugsudvalg, og nu den nylig opdukke Sagen om Landbrugsskole i Kollefjord.»

Umfram tað, ið eg her havi nomið við, so er næstformaður »Føroya búnaðarfelags« nakað langt úti á flotið um innanfelagsviðurskiptir, tá ið hann leggur felagsformannin undir, aftan grund, at hava koyrt 2 manns, J. Patursson og Just Jacobsen, úr felagnum. Formaður »Føroya búnaðarfelags« er ikki heima í hesum dogum og fær soleiðis ikki givið stundisligt svar. Men tá ið harra Húsgarð sigur meg at taka stóran tálft i stjórnarstarvi »Føroya búnaðarfelags«, kann tað ikki vera úrlagið, at eg hampi um hesa lýgusogu harra Húsgarðs, so at sannleikurin — hin nakni sannleikurin — kemur fram viðvíkjandi bóndrunum Jóannes Patursson og Just Jacobsen og felagsskap teirra í »Føroya búnaðarfelag«:

J. Patursson stóð sum limur í búnaðarfelagnum fyri Velbastað og Kirkjubø, men tað gekkst so illa hjá skattmeistararnum í hesum búnaðarfelagi at fáa limagjaldið inn frá sama limi, og tá ið felagið skuldi rinda 50 øyr. fyri hvønn lim til »Føroya búnaðarfelaga« í árgjald, var J. Patursson strokin sum limur, og felagið rindaði sítt árgjald í samanburði við limatalið á teim, ið rindaðu limagjald. Stjórn búnaðarfelagsins skal til ársfundin fáa limalistan frá hvorum undirfelagi, og frammanundan einum ársfundi var formaðurin varðugur við, at J. Patursson ikki stóð á limalistanum. Hann spurdi so hjá felagnum hví, og svarið var, at J. Patursson var strikaður fyri eftirstoðu av limagjaldi. Hetta er ein innanfelagsspurningur, men harra Húsgarð hevur drigið hann fram á ein ljótan hátt, og tí er svarið her ávíst.

Hin bóndin er limur av »Tórshavnar búnaðarfelaga«, ið er undirfelag av »Føroya búnaðarfelaga«, hann er ikki útkoyrdur,

verður eftir avgjördari semju millum lögting og ríkisstýrið, og hin, ið aðalfundur búnaðarfelagsins gjordi samtykt um, tyg ara og »Samfelagsmanna«.

Tað er ein beinleiðis lygn, ið harra Húsgarð ger seg skyldugan í, tá ið hann sigur, at eg skal hava lagt búnaðarfelagið undir at seta fót fyri at gera

haga til bó. Eitt annað er, at einki skilagott uppskot er komið frá búnaðarfelagnum, ið miðar á ta leið, at skríða Føroya í hin gronasta stakk.

Nú, grein mína var skrivað á donskum, og tað ger harra Húsgarð sær dalt við. Tað rakar ikki harra Húsgarð, á hvørjum máli eg skrivi greinir mínar.

Men tað rakar hitt almenna, og eisini »Det færøske Landboudvalg«, at kenna stóðu minnilutans til búnaðarskúlamálini, umfram at tað, ið javnaðarmenn og sjálfstýrismenn hava flutt fram á tingi í álítum og uppskotum, hevur verið á donskum máli, tilgangiligt fyri hitt almenna.